

Foto Glenn Murberg 20190104

Vårgårda Kvarn Del 2 (2)

År 1925 togs kvarnen över av Knuts son Ivan Heyman, han lärde sig hur man puffar ris i Amerika och tog kunskapen med sig hem och startade tillverkning av det välkända Vårgårdariset. Kvarnens gamla verk från 1920-talet byttes ut mot en ultramodern uppsättning 1940-41. Kvarnen såldes 1957 till Svalöv som drev verksamheten vidare. Under hela fabriken historia har havregryn varit den stora produkten, men man tillverkade även bland annat puffat ris och vete, rågflingor och hundfoder. Så var det ända fram till år 2000. Då såldes kvarnen igen och spannmålshanteringen upphörde, istället startades snustillverkning. En ny stor industrilokal byggdes på området för det syftet omkring 2002. Den gamla tjänstebostaden som fanns på området revs under 1980-talet på grund av att den var otjänlig som bostad enligt rivningslovet.

Foto Glenn Murberg 20190104

Det finns även en dammvall kvar i Säveån som är något v-formad, vallen är tills stor del byggt på två kvillar i ån. Enligt en geometrisk karta från år 1770 har det på vardera sidan ån funnits en kvarn med tillhörande mjölnarbostäder. Enligt storskifteskarta 1774 och häradskartan 1890-97 är endast en kvarn markerad, belägen väster om ån. Här ligger nu en tegelbyggnad som fungerat som havregrynskvarn. Ett kraftverk är inrymt i en tillbyggnad till kvarnen, kvarnen på västra sidan av ån nämns i jordeboken år 1691 som "Mottakvarn". Benstampen ska ha varit belägen intill kvarnen och värderades år 1763 till 50 daler. Havregrynskvarnen byggdes 1871 ungefär på platsen för Motta kvarn och blev landets första. Under 1800-talet omnämns även en såg och ett oljeslageri vid Hjultorps strömmar, möjligen belägna inom området eller söder om landsvägsbron vid Hjultorp kvarn.

Jag vill tacka JTI att jag fick komma in på området och fotografera dessa gamla byggnader och lika så Elisabeth som visade mig runt på området. Ni som läser min blogg och har ni förslag på platser där det finns gamla damvallar, kvarnar, stenbroar, gamla fornminnen med mera i Borås Kommun eller i gränskommunerna så är det bara att skicka ett mail till mig.